

Exam.Code:0004

Sub. Code: 0324

2071

B.A./B.Sc. (General) Fourth Semester

History

Paper: History of Punjab (1469 - 1966 A.D.)

(In all mediums)

Time allowed: 3 Hours

Max. Marks: 90

NOTE: Attempt five questions in all, including Question No. I which is compulsory and selecting one question from each Unit. An outline map of Pre-Partition Punjab is attached.

x-x-x

I. Attempt any nine of the following in 25-30 words each:-

- a) Views of Guru Nanak Devji on caste system.
- b) Masand system
- c) Bhai Gurdas
- d) Udasi Sect
- e) Importance of assumptions of Gur Gaddi by Guru Angad Dev.
- f) Misl
- g) Board of Administration
- h) Rowlett Act
- i) Jaito Morcha
- j) Gurudwara Reform Movement
- k) Azad Punjab Scheme
- l) PEPSU
- m) Boundary Commission
- n) Sachar Formula
- o) Central Sikh League

(9×2)

UNIT – I

II. Write an essay on the compilation, context and importance of Adi Granth. (18)

III. Discuss the significance of Creation of Khalsa by Guru Gobind Singh Ji. (18)

UNIT – II

IV. Critically examine the land revenue system of Ranjit Singh. (18)

V. Discuss the causes and the effect of 1st Anglo-Sikh War. (18)

UNIT – III

VI. Analyse the origin, aims and contribution of Singh Sabha Movement. (18)

VII. Examine the origin, nature and impact of the Ghadar Movement. (18)

UNIT – IV

VIII. Discuss the circumstances leading to the partition of Punjab. (18)

IX. On the outline map of Punjab mark the following places and write explanatory note on any four:-

Khadoor Sahib, Goindwal, Amritsar, Lahore, Kartarpur, Lyallpur, Ropar, Jaito, Sargodha, Qadian.

(10,8)

x-x-x

(Hindi and Punjabi versions enclosed)

P.T.O.

(2)

ਨੋਟ: ਕਿਨ੍ਹੀਂ ਪਾँਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਂ। ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ ਭਾਗ (1-4) ਦੇ ਏਕ-ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਚਯਨ ਕਰੇਂ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-1 ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈ।

**_*_

1. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਨ੍ਹੀਂ ਨੌ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ (ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ) ਕਾ ਉਤਰ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਮੇਂ ਦੀਜ਼ਿਏ:-

- (ਕ) ਜਾਤਿ ਪ੍ਰਥਾ ਪਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵਜੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ।
- (ਖ) ਮਸੰਦ ਪ੍ਰਥਾਲੀ
- (ਗ) ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ
- (ਘ) ਤਦਾਸੀ ਸੰਪ੍ਰਦਾਯ
- (ਙ) ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥੀ ਦੀ ਮਾਨ੍ਯਤਾਓਂ ਕਾ ਸਹਤ੍ਵ।
- (ਚ) ਮਿਸਲ
- (ਛ) ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਬੋਰਡ
- (ਜ) ਰੇਲੇਟ ਏਕਟ
- (ਝ) ਜੈਤੋ ਮੋਚਾਂ
- (ਞ) ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰ ਆਂਦੋਲਨ
- (ਟ) ਆਜਾਦ ਪੰਜਾਬ ਯੋਜਨਾ
- (ਠ) ਪੇਪਸੂ (ਪੀ.ਐੱਸ.ਐਸ.ਯੂ.)
- (ਡ) ਸੀਮਾ ਆਯੋਗ
- (ਫ) ਸਚ੍ਚਰ ਫਾਮ੍ਲੂਲਾ
- (ਘ) ਕੇਂਦ੍ਰੀਯ ਸਿਕ੍ਕ ਚੰਧ

ਭਾਗ-1

2. ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਸੰਕਲਨ, ਪ੍ਰਸੰਗ ਔਰ ਸਹਤ੍ਵ ਪਰ ਨਿਬੰਧ ਲਿਖਿਏ।
3. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਸਹਤ੍ਵ ਦੀ ਵ੍ਯਾਖ੍ਯਾ ਕੀਜ਼ਿਏ।

ਭਾਗ-2

4. ਰਾਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭੂ-ਰਾਜਸਵ ਵ੍ਯਵਸਥਾ ਕਾ ਸਮਾਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪਰੀਖ਼ਣ ਕੀਜ਼ਿਏ।
5. ਪ੍ਰਥਮ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼-ਸਿੱਖ ਯੁਧ ਦੇ ਕਾਰਣਾਂ ਔਰ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੀਜ਼ਿਏ।

ਭਾਗ-3

6. ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਆਂਦੋਲਨ ਦੀ ਉਤਪਤਿ, ਉਦੇਸ਼ ਔਰ ਯੋਗਦਾਨ ਕਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਜ਼ਿਏ।
7. ਗਦਰ ਆਂਦੋਲਨ ਦੀ ਉਤਪਤਿ, ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਔਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾ ਪਰੀਖ਼ਣ ਕੀਜ਼ਿਏ।

ਭਾਗ-4

8. ਪੰਜਾਬ ਵਿਭਾਜਨ ਦੇ ਲਿਏ ਉਤਰਦਾਯੀ ਪਰਿਸਥਿਤਿਯੋਂ ਦੀ ਵਿਵੇਚਨਾ ਕੀਜ਼ਿਏ।
9. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰੂਪਰੇਖਾ ਮਾਨਚਿਤ੍ਰ ਪਰ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਸਥਾਨਾਂ ਕੋ ਚਿਹ੍ਨਿਤ ਕੀਜ਼ਿਏ ਔਰ ਕਿਨ੍ਹੀਂ ਚਾਰ ਪਰ ਵ੍ਯਾਖ੍ਯਾਤਮਕ ਟਿੱਪਣੀ ਲਿਖਿਏ:-
ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ, ਗੋਇੰਦਵਾਲ, ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਲਾਹੌਰ, ਕਰਤਾਰਪੁਰ, ਲਾਯਲਪੁਰ, ਰੋਪੜ, ਜੈਤੋ, ਸਰਗੋਧਾ, ਕਾਦਿਯਾਨ।

**_*_

(3)

ਨੋਟ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਭਾਗ (1-4) ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

**_*_

1. ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ (ਹਰ ਇੱਕ) ਦੇ ਉੱਤਰ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ:-

- (ੳ) ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ।
- (ਅ) ਮਸੰਦ ਪ੍ਰਣਾਲੀ
- (ੲ) ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ
- (ਸ) ਉਦਾਸੀ ਸੰਪ੍ਰਦਾਯ
- (ਹ) ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਗੱਦੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ।
- (ਕ) ਮਿਸਲ
- (ਖ) ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬੋਰਡ
- (ਗ) ਰੇਲੇਟ ਐਕਟ
- (ਘ) ਜੈਤੋ ਮੋਚਾਂ
- (ਙ) ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ
- (ਚ) ਆਜ਼ਾਦ ਪੰਜਾਬ ਯੋਜਨਾ
- (ਛ) ਪੇਪਸੂ
- (ਜ) ਸੀਮਾ ਆਯੋਗ
- (ਝ) ਸੱਚਰ ਫਾਰਮੂਲਾ
- (ਵ) ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਸੰਘ

ਭਾਗ-1

2. ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਸੰਕਲਨ, ਪ੍ਰਸੰਗ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਲੇਖ ਲਿਖੋ।
3. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-2

4. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭੂ-ਰਾਜਸਵ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰੋ।
5. ਪਹਿਲੀ ਅੰਗਰੇਜ਼-ਸਿੱਖ ਯੁੱਧ ਦੇ ਕਾਰਣਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-3

6. ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਦੇ ਮੁੱਲ, ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।
7. ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਦੇ ਮੁੱਲ, ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-4

8. ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਯੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
9. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰੂਪਰੇਖਾ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਾਉ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚਾਰ ਤੇ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ:-
ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ, ਗੋਇੰਦਵਾਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਲਾਹੌਰ, ਕਰਤਾਰਪੁਰ, ਲਾਇਲਪੁਰ, ਰੋਪੜ, ਜੈਤੋ, ਸਰਗੋਧਾ, ਕਾਦੀਆਂ।

**_*_

